

Vlomi v stanovanja se nadaljujejo. Mariborski policiji je uspelo v zadnjem času, da je prijela par nevarnih ptičev, kateri so vlamljali v stanovanja zasebnikov. Komaj so bili ti dolgoprstneži za zamreženimi okni, že je doživel Maribor kar dva vloma v stanovanja. V Gledališki ulici je odnesel neznanec iz stanovanja zasebnice Marije Medenič 1780 din gotovine, 400 din vredno zlato zapestnico ter 200 din vredno zlato verižico. Škode je za 2580 din. — V Einspillerjevi ulici je zginilo iz stanovanja železniškega uradnika Ivana Volavška 3000 din.

Smola tihotapca iz Zagreba. V Rošpohu pri Mariboru je padel orožniku v roke zagrebški tihotapca Galid-Drečič, kateremu so odvzeli iz Nemčije vtihotapljenih 348 vžigalnikov in 45 zavojev igralnih kart. Prepovedano blago je bilo namenjeno za Zagreb.

Služkinja najela morilca za gospodarja. Na potu med Kalcami in Naklom ter Vel. Pudlogom so našli umorjenega 53 letnega posestnika Jožefa Škvarc iz Kalc-Nakla pri Krškem. Sodno raztelesenje v mrtašnici v Leskovcu je dognalo, da je bil Škvarc umorjen 16. maja zjutraj. Škvarčeva žena je trdila, da je mož pred odhodom z doma zajtrkoval in pil kuhano vino, a v njegovem želodcu ni bilo niti sledi kake jedi. Mož bi naj bil odšel 16. maja ob pol štirih zjutraj z doma, najden je bil mrtev že ob petih zjutraj. Orožniki so zaprli 50 letno Škvarčevo služkinjo, ki je priznala, da je nagovorila 31 letnega Franca Baniča, večkrat predkaznovanega, iz Starega grada, da naj spravi spota gospodarja za 500 din nagrade. Ko so se vračali Škvarčevi v torek zvečer iz vinograda v Senušah, je Banič na povratku brez prepira pobil Škvarca z nekaj udarci s kolom. Udarjeni se je zgrudil mrtev. Banič je ob pojavu orožnikov pobegnil z izposojenim kolesom proti Brežicam. Baniča so orožniki kljub pobegu prijeli in je priznal zločin pod težo dokazov. Škvarčeva žena Marija in njena

vnukinja sta vedeli za umor v torek zvečer, pa tega nista javili in celo trdili, da je gospodar doma spal in zajtrkoval. Služkinja Marija Liparjeva je sovražila gospodarja, ker ji je hotela dati gospodinja za 19 letno delo na njenem domu preužitek, v kar pa Škvarc ni privolil. Preiskava v tej krvavi zadevi bo še marsikaj razkrila in pojasnila, zakaj so bili vsi proti Škvarcu in je sovraštvo dovedlo do najetja umora za 500 din.

*

Slovenska Krajina

Ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani. S ponedeljkom, 15. maja, smo dobili novi vozni red tudi za progo od Sobote do Hodoša, ki pa nam ni po godu. Ko smo pred mesec čitali v časopisu, da dobimo še tretji par vlaka, smo se res vsi razveselili. Dosedaj je prišel za naše goričke ljudi v poštev samo vlak, ki je prihajal v Soboto ob pol osmih in odhajal na Hodoš ob treh popoldne. Ljudje so opravili po veliki večini svoja opravila že dopoldne in so seveda bili prisiljeni čakati na vlak do treh, in to seveda v gostilnah, ker je vse drugo v tem času zaprto. Mislili smo, da bo sedaj kaj boljše, pa je slabše. Zdaj bo odhajal vlak iz Sobote na Hodoš že malo čez četrto uro zjutraj. Zdaj je vozil ob pol petih, in to največkrat brez potnikov. Ta vlak je uporabljal kak pijanec, ki je noč prekrokal v Soboti. Kaj pa naj bi tudi delali Sobočani na Goričkem. Ta vlak se vrne v Soboto že ob sedmih, zdaj je prihajal ob pol osmih. Uradi in trgovine se odpro ob osmih. Kam naj se da naše ljudstvo to uro posebno v zimskem času? Verujte nam, da ne bo tedensko niti enega potnika, ki bi prišel od nas v Soboto in bi šel dalje proti Ljutomeru. Za šolske izlete bi morda prišel v poštev. Če hoče kdo v Ljutomer, lahko gre z vlakom ob pol 11. uri. V Soboto pride večkrat s tem vlakom več sto potnikov in naj ti vsi zmrzujejo radi enega potnika celo uro na cesti? Še bolj neprikladno je, da vlak odhaja iz Sobote na Goričko že 10 minut čez deveto uro. Zakaj nam pa dajete ta vlak? To je sedaj nova zveza in vsi smo upravičeno pričakovali, da bo ta vlak odhajal

Za birmo!

Zepne ure od din 34.-
Ročne ure od din 70.- samo

JOSIP JANKO, urar in draguljar

MARIBOR, JURČIČEVA ULICA ŠTEV. 8

Schaffhausen, Longines, Omega, Doxa itd. najceneje!

Iz Sobote kvečjemu malo pred enajsto uro, da bi že večina ljudi opravila svoje posle in bi se lahko s tem vlakom vrnila domov in ne bi bili tako rekoč prisiljeni lumpati v Soboti. Vsi naši ljudje na Goričkem bi bili hvaležni direkciji, če bi nam dala tako zvezo. Pa so menda zopet delali radi zveze z vlakom, ki pride ob devetih iz Maribora. Čemu in zakaj? Kdo pa gre iz Maribora ali Ljutomera čez Soboto na Goričko? Kaj bi neki tudi delal pri nas? In če bi le kak potnik prišel s tem vlakom, ali ne bi lahko čakal do 11. ure, če je sedaj moral do treh popoldne? Če bo šel vlak ob 11. uri, bo tudi več potnikov, ker do devetih še ne opravijo v Soboti, do treh pa nočejo čakati in gredo raje peš. Vlak naj ne bi prihajal v Soboto ob četrta na tri popoldne, ampak raje še nekoliko pred drugo uro. To pa radi tega, da bi naši ljudje kak manjši popravek lahko opravili tudi popoldne in bi naj zato zadnji vlak odhajal na Goričko 10 minut čez tretjo in ne že ob treh, kakor je bilo sedaj. Vedno imejte pred očmi, da je Sobota naš center in ne Ljutomer in ne Maribor ter nam dajte dobre zveze s Soboto in se ne ozirajte na druge kraje.

Murska Sobota. V soboto, 13. maja, zvečer je priredil tukajšnji deklisid krožek v nabito polni dvorani Prosvetnega društva materinako proslavo, ki je vsestransko dobro uspela. Posebno navdušenje sta vzbudili z deklamacijami štiri in petletni deklici, katerima so ob odprti sceni pisali, a vendar se nista dali motiti, temveč sta svoji nalogi do konca dobro izpeljali. Celoten nastop je žel toplo priznanje. — Prejšnjo nedeljo so bile tekme fantovskih odsekov in je prvo mesto zasedel fantovski odsek v Bogojinu, drugo pa fantovskih odsek v Črensovcih; kot tretji je prišel na vrsto naš odsek.

Plemstvo izumira

Francoski učenjak Tongia de Moreans je napravil zanimivo preiskavo o propadanju francoskih plemenitah. Njegova raziskovanja so dognala, da dosežejo poedne plemiške rodbine v Franciji samo 320 do 350 let, nakar izumrjejo. Od 1.500.000 francoskih družin jih je samo 33, ki že 900 let obstojajo in komaj 9000 plemiških in navadnih družin se more ponašati s svojim rodom do 18. stoletja nazaj. Po raznih podatkih bi mogli sklepati, da francosko plemstvo izumira. Dan današnji je v Franciji še 4400 plemiških rodbin, ki štejejo skupaj 33.000 potomcev. Leta 1900 je bilo še 5800, leta 1870 še 16.500 plemiških družin, a v dobi francoske revolucije in

V mrežah greha

20

»Gospodična Koben!«
»Prosim!« je vstala tipkarica in šla proti vratom.
»Le ostanite! Samo to bi rad vedel, ali je Grenhut že bil tukaj.«
»Ne!«
»Ko bo prišel, ga pošljite k meni! Kje je gospodična Neligan?«
»Telefonirala je, da je bolna.«
»Ravno danes mora biti bolna!« je jezno zagodel odvetnik. »Ali ste poslali poročilo časopisom?«
»Da!«
»Prosim dnevnik.«
»Imate ga že na mizi!«
Vrata so se zaprla.
Čez dve minuti so se spet odprla. Skanlon je s tako naglico privihral v pisarno, kakor da bi ga kdo podil.
»Na policijo moram,« je rekel tipkarici, »Nino Mateskas moram videti. S tema ženama bom potem govoril. Če medtem pride Grenhut, naj počaka.«
Po odvetnikovem odhodu je gospa Dugan naglo vstala, stopila pred tipkarico in jezno vprašala:
»Ali je gospod Skanlon morda zagovornik Nine Mateskas?«
»Da. Sodišče je njemu poverilo zagovor.«
Gospa je zgrabila Štefanovo mater za roko in rekla:

»Pojdiva! Nisva na pravem mestu!«

Mati je preplašeno gledala sedaj eno sedaj drugo. Nazadnje se je obrnila k deklici in jo vprašala, za kaj gre. Tipkarica ji je pojasnila stvar, nakar je tudi ona uvidela, da tu ne bosta nič opravili.

Napotili sta se proti vratom. Tipkarica ji je hotela pridržati.

»Počakajta! Gospod Skanlon se bo kmalu vrnil in vaju zaslial.«

»Ne bo naju zasliseval, če je zagovornik Nine Mateskas,« je odvrnila gospa Dugan. »Hvala lepa za prijaznosti. Pojdite, gospa Kmicic!«

Odšla sta. Gospodična Alojzija Koben je spet sedla k delu.

Ko je napisala pismo, ga je še enkrat prečitala. Nato ga je odnesla v odvetnikovo sobo. Ko se je vrnila, je odprla miznico in se pogledala v ogledalcu, ki je ležalo v njej. Nato je miznico zaprla, šla k oknu in se ozrla po mestu.

13.

Alozijin pogled se je ustavil na pozlačenem križu, ki se je dvigal na vrhu cerkvenega zvonika. Deklica je dobro poznala ta križ. Štiri leta je žvela v njegovi senci in v zadnjih šestih tednih je njen pogled vsak teden zablodil k njemu. Vedela je, da je tam samostan usmiljenih sester in poleg njega na eni strani šola, na drugi pa bolnišnica. Za bolnišnico je cerkev sv. Jožefa, za šolo pa cerkev naše

NE NEDELJE — BREZ »NEDELJE«,
ki je edini verski tednik Slovencev. Če
si ga naroči, Mnogi ga naro-
čijo svojim v tujino ali če gredo po sve-
tu, pa so v nevarnosti, da bi pozabili na
sveto vero. »Nedelja« je list vsake ka-
toliške družine! Piši po izvod na ogled
na upravo: Maribor, Koroška cesta 5!

Lipa. Niti dobro se še ni vsahnila zemlja na
grubu nesrečno preminulega Maučeca, pa so že
zopet otožno zadoneli mrtvaški zvonovi ter ozna-
njali žalostno smrt 20 letnega Matjašec Franca,
ki je bil v petek, 18. maja, zvečer ob pol osmih
zadet od smrtne kroglice obmejnega varnostnega
organa. Miadenič je omenjenega dne v družbi
dveh tovarišev hotel v Gerličnih prekoračiti dr-
žavno mejo. Toda pri prvem poskusu jih je služ-
bujoči graničar zavrnil, zato so srečo poskušali
na drugem mestu. Plazili so se skozi žito, a sreča
jim tudi tu ni bila naklonjena, kajti graničar je
opazil premikajoče se žito, zato je postal pozor-
ren in se začel bližati sumljivemu kraju. Ko je
opazil tihotapce, jih je po predpisih zaustavil, a
oni se za njegove stoj-kilice niso zmenili, temveč
so se spustili v divji beg. Graničar je dvalkrat
ustrelil preko njih, da bi jih zaustavil, a tudi
to svarilo ni zaleglo, zato je v tretje ustrelil in
zadel Matjašeca v hrbet tako, da se je kakih
270 korakov od meje mrtve zgrudil. — Preme-
ščena je od nas učiteljica Železnik Bogdana.

Kukeč. V soboto, 13. maja, zvečer se je poja-
vil požar v hlevu posestnika Oškola Lučovika. Iz
hleva se je ogenj razširil tudi na šupo in je obe
poslopji vpepelil. Gospodar se je omenjenega več-
era nahajal v hlevu in dajal oboleli kravi neka
zdravila. Pri tem opravilu si je svetil z lučjo brez
stekla. Ko je luč odložil in za nekaj časa šel v
sobo, se je vnela slama, od katere se je ogenj
prenesel na lesene stene. Iz sobe se vrnilši go-
spodar ni mogel drugega ukreniti, kot rešiti ži-
vino iz gorečega hleva. Škode je za 10.000 din.

Tešanovel. Nekega dne v prejšnjem tednu se
je nebo nenadoma stemnilo in je začela padati
toča, da je v kratkem času po nekaterih mestih

žitna polja popolnoma uničila. Le sreča, da ob-
seg te pogubonosne padavine ni bil ravno velik.
Satahovel. V nedeljo, 14. maja, popoldne so
na Muri v mlino posestnika Ritoper Alojza in
drugih solastnikov mleli večjo količino koruznih
storžev. Ker so pri tem verjetno imeli zelo stis-
njene kamne, so se kresale iskre, ki so zanetle
zmetek storžev, od katerega se je vnel leseni
obod in od njega ostalo poslopje. Ogenj je vse
skupaj uničil. Skupna škoda, ki je do polovice
krita z zavarovalnino, znaša nad 200.000 din.

Pertoča. Pri nas bodo še letos po predvideva-
nju okrajnega cestnega odbora gradili most čez
Ledavo, ki bo stal nad 90.000 din. Tudi v Šalov-
cih se bo še letos pričelo z gradnjo železobetonskega

mostu čez Krko, ki bo stal okrog 350.000
din. Vsa čast banški upravi, ki v zadnjem času
posveča toliko pozornost cestnemu prometu v
naših krajih.

Dolja Lendava. Občutna nesreča je zadela
okrog 160 delavk pletilne tovarne Blan iz Bar-
toš, ki so kar na lepem postale brezposelne.
Omenjena tvrdka se namreč iz neznanega vzro-
ka seli iz Lendave v Karlevec, kjer gotovo ne
bo tako dobro uspevala, ker delavne moči naj-
brž ne bo dobila za tako nizko ceno kot pri nas.

Kobilje. Naši gasilci so prejšnjo nedeljo pro-
slavili 50 letnico obstoja. Za to slovesnost so se
dobro pripravili, a sporeda niso mogli izčrpati,
ker jih je motil dež, ki je bil zelo potreben.

Socialna in zdravstvena pomoč severni meji

V zadnjem času prireja Državni higienski
(zdravstveni) zavod v Ljubljani številne zdrav-
stvene tečaje v krajih na naši severni meji. Nji-
hov namen je, da vzbude med prebivalstvom več-
je zanimanje za zdravstvena vprašanja, za higi-
ensko povzdigo domačije in vasi ter pouče ljud-
stvo o nujnih pogojih za ohranitev zdravja. Ti
tečaji so opremljeni z majhno potujočo razstavo,
ki vsebuje slike in mlaže iz najvažnejših zdrav-
stvenih panog, pa tudi najpotrebnejše pripomoč-
ke za pravilno nego dojenčkov. Razstavo, ki je
nameščena skozi teden dni v šolskem poslopju
ali v društveni dvorani, spremlja zaščitna sestra,
ki razstavljene predmete razlaga in poučuje ob-
iskovalce razstave. Ob večernih in jutranjih urah,
kakor je krajevno bolj prikladno, so predavanja
zdravnika ali sestri, kjer se obravnavajo zlasti
vprašanja splošne higiene, nege dojenčev, nalez-
ljivih bolezni in male asanacije (zbojšanja).
Vsako predavanje se zaključuje s filmom zdrav-
stvene vsebine. Ti filmi so nazorni, zelo priljub-
ljeni in ker so vsi vzeti iz vaškega življenja,
lahko razumljivi in spodbudni. Zanimivo in zna-
čilno za ukaželjnost našega kmečkega prebival-
stva je dejstvo, da je poljudno-zdravstvenega
štiva, s katerim razpolaga vsaka taka razstava
in ki se deli brezplačno, vedno premalo, pa najsi
bodo to knjige, brošure ali letaki o zdravstvenih
vprašanjih. — Higienski zavod je pripravil več-

je število kaset z materialom za prvo pomoč, ki
jo ob priliki zdravstvenega tečaja pokloni kra-
jevni šoli, po potrebi pa tudi okoliškim.

Da bi se čim bolj povzdignila skrb za dojenčke,
ki je važen zdravstven in narodnostni problem,
obiskuje sestra ob času tečaja družine z dojenki
na domu ter poučuje matere o pravilni negi.
Ker pa je radi revščine materam mnogokrat ne-
mogoče oskrbeti celo najnujnejše za dojenčka,
je »Društvo prijateljev Slovenskih goric« veliko-
dušno prisločilo akciji Higienskoga zavoda na
pomoč s tem, da je oskrbelo opreme za dojenč-
ke, ki jih zaščitna sestra na svojih posetih deli
revnim materam. Oprema za dojenčke sestoji iz
plenice, nepremočljivega platna, srajčke, stekle-
nice z gumijastim natkom, mla, posipalnega
praška in brisače. Delo, ki ga vrši »Društvo pri-
jateljev Slovenskih goric«, zlasti njegova agilna
podpredsednica gospa Klara Majcan, je zgledno
in zasluži vse priznanje. Doslej je Društvo pri-
pravilo okrog 350 oprem za dojenčke.

Zdravstveni tečaji po omenjenem načrtu so se
že priredili na Ptujski gori v Halozah, v Slov.
goricah pa v Gornji Radgoni, Apačah, pri Sv.
Ani in pri Mariji Snežni. Akcija se nadaljuje in
bodo v bližnji bodočnosti prirejani še enaki te-
čaji pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Jarenini,
št. Ilju, na Sladkem vrhu, v Zgornji Sv. Kungo-

Gospe. Alojzija je vedela, kaj se v tem času tam
godí.

»Da,« si je dejala odločno, »nora sem bila. Toda
kdo bi mogel vedeti, da se bo stvar tako končala?«

V tem trenutku so se vrata odprla. Preden se je
Alojzija ozrla, je zaslišala Skanlonove besede:

»Ali nimate drugega dela?«

Ne da bi čakal na odgovor, je odšel v svojo sobo.
Očividno je bil slabo razpoložen.

Tipkarica se je vrnila k stroju. Naglo je začela
tipkati.

Telefon se je oglasil.

»Pisarna odvetnika Skanlona,« je rekla Alojzija
v slušalko.

»Pokličite gospoda Skanlona,« je velel na drugi
strani voda odločen moški glas.

»Koga naj javim?«

»Slavsona od dnevnika.«

»Potrpite za trenutek!«

Spojila ga je z odvetnikovim telefonom. Ko je
zaslišala odvetnikov glas, je obesila slušalko, čez
nekaj časa pa jo je previdno spet vzela v roko in
prisluškovala.

»Poslušaj, Skanlon, ali bo prav takole: Ko je
g. Skanlon doznal, da so ga v drugem okraju dolo-
čili za kandidata, se je on samo smejal in skromno
izjavil, da se ne čuti sposobnega za tako mesto. Re-
kel pa je tudi, da če prebivalci vztrajajo pri svoji
nameri, sprejme kandidaturo in če bo izvoljen, se
bo z vsemi močmi boril za pravice ljudstva.«

»Izvrstno!« se je zasmejal odvetnik. »Boljše
tudi jaz ne bi mogel napisati. Hvala lepa!«

»Veseli me, da si zadovoljen!« je odvrnil novi-
nar. »Upam, da me boš po volitvah povabil na
likof.«

»Vak način! Seveda, če ne bomo pogoreli.«
»Sedaj pa še nekaj! Ali je kaj novega v zadevi
Mateskas?«

»Ne vem. Še nisem govoril z njo. Ta vražji pre-
iskovalni sodnik me ne pusti k njej.«

»Tem bolje. Tudi to bomo porabili za vzbujenje
javnega mnenja v tvoj prilog. Potrpi, bo že prišel
čas, da boš videl svojo malo varovanko. Veruj mi,
lepa deklica.«

»Mogoče. Toda zdi se mi, da bi vendar bilo bolje,
če bi jaz bil poslušal svojo pamet, ne pa tvojo in bi
bil odklonil to stvar. Denarja tako ne bom videl,
poleg tega pa mi vzame mnogo časa...«

»Toda človek, misli na javnost. Verjemi mi, da
v Pikertonu ni denarja, ki bi z njim mogel plačati
reklamo, kakor ti jo bo naredila ta stvar. Ali si po-
slaniški kandidat more želeti kaj boljšega, kakor to,
da je pred volitvami nekaj tednov zagovornik kake
obtoženke.«

Na drugi strani se je slišal vzdih.

»Morda imaš prav. Oh, če bi tudi ženske imele
volilno pravico! Do solz bi jih ganil.«

S tem se je razgovor končal. Skanlon je obesil
slušalko. Isto je storila tudi tipkarica. Spet je za-
čela tipkati.

ob koncu 18. stoletja še
175.000 plemiških rod-
bin. Če torej v Franciji
po kakih novih pravilih
ne bo nastalo kako novo
plemstvo, ne bo čez ka-
ljuč 200 let niti sledu
več o prejšnjem franco-
skem plemstvu. Čez
60 let bo namreč v Fran-
ciji le še 2700 plemiških
družin in čez 100 let
nato komaj še 1000.

Dolga stavka

V majhnem franco-
skem mestu Barb pri
Bordou meščani že 17
let stavkajo. Ko so bile
nedavno volitve v mestni
svet, ni bilo niti enega
meščana na volišče, tudi
se ni nihče potegoval, da
bi bil župan. In to traja
že od leta 1922. Mesto
bo še naprej imelo ko-
misarja, ki ga upravlja.
Vzrok tej svojevrstni
stavki pa je v globi, ozi-